

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства економіки України
(найменування органу виконавчої влади)

до проєкту Закону України

«Про авторське право і суміжні права»
(назва проєкту)

внесеного народним депутатом України Буймістер Л. А.
(ініціатор (ініціатори) законопроєкту)

реєстраційний номер 5552 від 24.05.2021 р.

Пропозиції щодо законопроєкту надаються до першого читання
(вказати, до якого читання надаються пропозиції)

1. Законопроєкт не підтримується.
(чітка позиція органу виконавчої влади до законопроєкту)

2. Законопроєкт № 5552 є ідентичними попередній версії проєкту Закону України “Про авторське право і суміжні права”, підготовленій Мінекономіки у 2019 році, але без урахування подальших виправлень і уточнень, а також пропозицій за результатами громадського обговорення на початку 2020 року (включаючи значну кількість пропозицій, наданих правовласниками, їх об'єднаннями, зокрема, ГО “Ініціатива Чисте Небо” та іншими) та зауважень, які протягом 2020 та 2021 років надавалися заінтересованими органами виконавчої влади, Секретаріатом Кабінету Міністрів України та Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю.

У статті 1 Законопроєкту № 5552 міститься визначення терміну “організація з охорони культурної спадщини”. При доопрацюванні Закону України “Про авторське право і суміжні права” вказаний термін було вилучено за рекомендацією Міністерства культури та інформаційної політики України. Визначення терміну “організація з охорони культурної спадщини” не узгоджується із Законами України “Про охорону культурної спадщини”, “Про бібліотеки та бібліотечну справу”, “Про музеї та музейну справу”, “Про Національний архівний фонд та архівні установи” тощо.

Також у статті 1 Законопроєкту № 5552 міститься визначення терміну фільм як відеозапису аудіовізуального твору чи рухомих зображень із звуковим або без звукового супроводу. Вказане формулювання терміну фільм не узгоджується з положенням статті 164 Угоди про асоціацію між Україною, з однією стороною, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), відповідно до якого не зазначено, що фільм є відеозаписом.

Стаття 4 Законопроєкту № 5552 визначає повноваження Установи у сфері охорони авторського права і суміжних прав. Аналогічна стаття проєкту Закону України “Про авторське право і суміжні права” визначає не лише повноваження Установи, але й повноваження НОІВ у сфері охорони авторського права і суміжних прав, адже вказана стаття була доопрацьована відповідно до Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного органу інтелектуальної власності” № 703-IX (набрав чинності 14.10.2020 року).

У частині третій статті 7 Законопроекту міститься поняття “вираження фольклору”. Однак, вказане поняття в подальшому було доопрацьовано у проекті Закону України “Про авторське право і суміжні права” за пропозиціями Міністерства культури та інформаційної політики України та замінено на поняття “елементи нематеріальної культурної спадщини” з метою узгодження із законодавством у сфері культури, оскільки у чинному законодавстві України відсутнє поняття “вираження народної творчості (фольклор)”, натомість вживається термін “нематеріальна культурна спадщина”.

У статтях 26 та 27 Законопроекту № 5552 необхідно конкретизувати положення щодо винятків з авторського права в інтересах законного користувача комп’ютерної програми та бази даних відповідно до статті 5 Директиви 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради про правову охорону баз даних від 11 березня 1996 року та статті 5 Директиви 2009/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року про правову охорону комп’ютерних програм та статті 183 та 189 Угоди про асоціацію.

У статті 35 Законопроекту № 5552 визначена норма щодо порядку переходу творів у суспільне надбання. Зокрема визначено, що захист особистих немайнових прав автора, твір якого перейшов у суспільне надбання, здійснюється його спадкоємцями, а у випадку їх відсутності – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Аналогічна стаття проекту Закону України “Про авторське право і суміжні права” була доопрацьована, а саме, деталізована норма щодо визначення центрального органу виконавчої влади, який буде відповідальний за охорону прав на твори, які перейшли у суспільне надбання і щодо яких відсутні спадкоємці, а саме: охорона здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері, з урахуванням галузі, в якій створено твір (наприклад МКІП щодо творів у сфері культури, МОН щодо творів у сфері освіти і науки тощо).

За результатами громадського обговорення проекту Закону України “Про авторське право і суміжні права” антипідприємською ініціативою провідних медіа-груп ГО “Ініціатива Чисте Небо” надано пропозиції, які враховано Мінекономіки в проекті Закону, щодо визначення у пункті 8 частини першої статті 55 проекту Закону переліку дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав. Вказані норми відсутні у Законопроекті № 5552.

У Законопроекті № 5552 не враховано зобов’язання за статтею 191 Угоди про асоціацію щодо трансляції програм з використанням супутника та норм Директиви 93/83/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 вересня 1993 року про узгодження деяких положень авторського права і суміжних прав та застосування їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції (внесено зміни Директивою 2019/789/ЄС від 17 квітня 2019 року). Вказані норми враховано у доопрацьованому Мінекономіки проекті Закону України “Про авторське право і суміжні права”.

У Законопроекті № 5552 відсутні положення про те, що право автора і виконавця на справедливую винагороду за прокат розповсюджується на оригінал і (або) примірники твору і є невідчужуваним відповідно до статті 179 Угоди про асоціацію. У проекті Закону “Про авторське право і суміжні права” вказані норми враховані у частині четвертій статті 13 щодо автора твору та у частині першій статті 40 щодо виконавця.

Проект Закону України “Про авторське право і суміжні права” доопрацьовувався Мінекономіки з Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю. Зокрема, доопрацьовано такі терміни як аудіодискрипція (звукоопис), копія твору в доступному форматі та доповнено новими термінами: доступний формат, спеціальний цифровий формат для осіб з порушеннями зору та осіб з дислексією. Також доопрацьовано статтю 23 проекту Закону України “Про авторське право і суміжні права” щодо вільного використання твору в інтересах осіб з порушенням зору і (або) слуху, і (або) інтелектуального розвитку, тобто враховано інтереси не лише осіб з порушенням зору, але також слуху і (або) інтелектуального розвитку. У зв’язку з викладеним існує необхідність доопрацювання норм Законопроекту № 5552 з метою врахування інтересів осіб з порушенням зору і (або) слуху, і (або) інтелектуального розвитку щодо вільного використання творів.

У Законопроекті № 5552 пропонується внести зміни до Цивільного кодексу України, виклавши у статтях 433 та 434 лише норми, які відсилають до до Закону України “Про авторське право і суміжні права, що є порушенням нормопроектувальної техніки.

У зв’язку з викладеним, пропонується підтримати проект Закону України “Про авторське право і суміжні права”, розроблений Мінекономіки, який найближчим часом буде надіслано до Кабінету Міністрів України.

(обґрунтування позиції органу виконавчої влади)

**Перший віце-прем’єр-міністр України –
Міністр економіки України**

Олексій ЛЮБЧЕНКО

_____ 2021 р.